**ZŠ při Dětské léčebně Ostrov u Macochy, příspěvková organizace**

# Školní preventivní program
# 2026/2027

**Obsah**


1. Základní údaje …… 1
2. Část 1: Škola a její preventivní program …… 1
3. Část 2: Školní metodik prevence …… 4
4. Část 3: Prevence obsažená ve školním vzdělávacím programu …… 5
5. Část 4: Specifická prevence realizovaná v preventivních aktivitách a programech …… 6
6. Část 5: Práce s dalšími cílovými skupinami – pedagogičtí pracovníci …… 12
7. Část 6: Práce s dalšími cílovými skupinami – rodiče a ostatní …… 12
8. Přílohy …… 14


## 1. Základní údaje

**Název školy:** ZŠ při Dětské léčebně Ostrov u Macochy, příspěvková organizace

**Adresa školy:** Ostrov u Macochy 490, 679 14 Ostrov u Macochy

**IČO:** 62076051

**Zřizovatel:** Jihomoravský kraj

**Ředitelka:** Mgr. Blanka Šenkýřová

**Kontakt:** tel: 739 406 972, e-mail: spzs.ostrovum@seznam.cz

**Školní metodik prevence:** Mgr. Klára Urbánková

**Školní výchovný poradce:** Mgr. Radka Prudilová

## 2. Část 1: Škola a její preventivní program

**1) Na základě čeho je preventivní program školy vypracováván?**
- Profesního citu (intuice)
- Diskuzí s vedením školy a učitelským sborem
- Sledování výskytu rizikového chování na škole v uplynulém školním roce
- Evaluací (zhodnocení) jednotlivých realizovaných aktivit v uplynulém školním roce

**2) Identifikovali jste při přípravě preventivního programu školy nějaké specifické rizikové faktory vaší školy?**
Ano

*Doplňující text:* časté střídání žáků a kolektivů, odloučení od rodiny, obtížnější adaptace na nové prostředí a vyšší emoční zátěž související s pobytem

**3) Jací další specialisté, mimo školního metodika prevence, působí přímo na vaší škole:**
- Výchovný poradce

**4) Uveďte počet tříd a žáků vaší školy v jednotlivých ročnících:**

| | **Počet tříd** | **Počet žáků** |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 2. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 3. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 4. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 5. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 0 | 0 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 0 | 0 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 0 | 0 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 0 | 0 |
| **Suma řádků** | **0** | **0** |

**5) Stručná analýza situace**

Žáci k nám přijíždějí v rámci měsíčních turnusů a po dobu pobytu se ocitají v novém prostředí, mimo svou rodinu a běžný kolektiv. Časté střídání žáků přináší potřebu rychlé adaptace na nové prostředí, pravidla a vztahy v kolektivu. Za důležité proto považujeme vytváření prostředí, ve kterém se žáci cítí bezpečně. U některých žáků se setkáváme s obtížemi v oblasti komunikačních dovedností, včetně navazování vztahů, zvládání emocí a řešení konfliktních situací. Čas od času se objeví také impulzivní či agresivní projevy chování. Vzhledem ke krátké době společného pobytu je pro nás důležitá zejména podpora pozitivních vztahů mezi žáky, rozvoj jejich sociálních a komunikačních dovedností a vedení k vzájemnému respektu a ohleduplnosti.

Cílem preventivního působení školy je podporovat schopnost žáků zvládat náročné situace a řešit případné konflikty přiměřeným způsobem. Pozornost věnujeme také rizikům spojeným s využíváním mobilních telefonů, aplikací a sociálních sítí. Na začátku každého turnusu jsou žáci seznamováni se zásadami bezpečného pohybu na internetu, pravidly slušného chování a vzájemného respektu. Do výuky pravidelně zařazujeme témata z oblasti etické a právní výchovy a věnujeme se také prevenci šikany, agrese a rizikového chování v online prostředí. Vzájemné vztahy mezi žáky podporujeme prostřednictvím společných aktivit, diskusí a možností smysluplného trávení volného času.

V našem malém pracovním kolektivu klademe důraz na dobré vztahy a vzájemnou spolupráci. Učitelé si své dovednosti neustále rozvíjejí dalším vzděláváním a čtením odborné literatury.

**6) Jaké máte stanovené cíle (konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově ohraničené) preventivního programu školy?**

**Cíl číslo: 1**

| | |
|---|---|
| Cíl: | Podporovat duševní pohodu a odolnost žáků, rozvíjet jejich sebepoznání, zdravé sebevědomí a schopnost rozpoznávat a zvládat vlastní emoce a náročné situace. |
| Ukazatele dosažení cíle: | Žáci dokáží pojmenovat své emoce, potřeby a silné stránky a přiměřeným způsobem o nich hovořit. Dokáží využít některé vhodné způsoby zvládání náročných situací a v |

| | |
|---|---|
| | **Cíl číslo: 1** |
| | případě potřeby vyhledat pomoc dospělého. Pozitivním ukazatelem je také jejich postupná adaptace na nové prostředí a aktivní zapojování do školních a společných aktivit. |
| Zdůvodnění cíle: | Cíl vychází ze specifického charakteru školy při dětské léčebně. Žáci k nám přicházejí na omezenou dobu do nového prostředí a jsou odloučeni od své rodiny a svého obvyklého prostředí. Tato situace může být pro některé žáky emočně náročná a může ovlivňovat jejich prožívání, chování i schopnost adaptace. Podpora sebepoznání, zdravého sebevědomí a schopnosti zvládat emoce proto může přispět k lepší adaptaci žáků, jejich duševní pohodě a celkovému pocitu bezpečí během pobytu. |
| Návaznost na dlouhodobé cíle: | Konkrétní cíl přímo rozvíjí dlouhodobý cíl školy zaměřený na podporu duševní pohody a psychické odolnosti žáků. Prostřednictvím rozvoje sebepoznání, zdravého sebevědomí a schopnosti rozpoznávat a zvládat emoce škola vytváří podmínky pro to, aby žáci lépe zvládali náročné situace a dokázali se adaptovat na nové prostředí. Cíl je naplňován průběžně v jednotlivých turnusech s ohledem na aktuální potřeby žáků. |
| | **Cíl číslo: 2** |
| Cíl: | Rozvíjet u žáků schopnost bezpečně a zodpovědně využívat digitální technologie, sociální sítě a online prostředí a předcházet rizikovému chování na internetu. |
| Ukazatele dosažení cíle: | Žáci dokáží pojmenovat základní rizika spojená s používáním internetu, sociálních sítí a mobilních aplikací a znají zásady bezpečného chování v online prostředí. Dokáží rozpoznat nevhodné či rizikové chování a vědí, na koho se obrátit v případě problému nebo ohrožení. Témata bezpečného chování online jsou pravidelně zařazována do výuky a preventivních aktivit jednotlivých turnusů. |
| Zdůvodnění cíle: | Cíl vychází ze skutečnosti, že mobilní telefony, sociální sítě a různé online aplikace jsou běžnou součástí života našich žáků. Někteří žáci tráví významnou část volného času v online prostředí, kde se mohou setkávat s nevhodným obsahem, rizikovou komunikací, kyberšikanou nebo dalšími formami rizikového chování. Vzhledem k věku a rozdílným zkušenostem žáků považujeme za důležité průběžně rozvíjet jejich schopnost bezpečně se v online prostředí orientovat, chránit své soukromí a osobní údaje a zodpovědně komunikovat s ostatními. Cíl zároveň reaguje na potřebu předcházet rizikovému chování a podporovat odpovědné používání digitálních technologií. |
| Návaznost na dlouhodobé cíle: | Stanovený cíl je konkrétním naplněním dlouhodobého cíle školy v oblasti bezpečného a odpovědného užívání internetu. Zaměřuje se na rozvoj praktických dovedností žáků při pohybu v online prostředí, zejména na rozpoznávání rizik, ochranu osobních údajů, bezpečnou komunikaci a vhodné reakce na rizikové situace. Téma je vzhledem ke střídání žáků v jednotlivých měsíčních turnusech pravidelně opakováno a přizpůsobováno aktuálním potřebám žáků. |
| | **Cíl číslo: 3** |
| Cíl: | Rozvíjet u žáků respektující komunikaci a vztahy, podporovat spolupráci a schopnost řešit konfliktní situace nenásilným způsobem a předcházet agresivnímu chování a šikaně. |
| Ukazatele dosažení cíle: | Žáci dodržují zásady slušné komunikace a respektují potřeby a odlišnosti ostatních. Dokáží se zapojit do společné činnosti, vyjádřit svůj názor přiměřeným způsobem a při konfliktu využít vhodné způsoby řešení. Pozitivním ukazatelem je také aktivní zapojování žáků do společných aktivit a postupné snižování výskytu závažnějších konfliktních či agresivních projevů během turnusu. |

| | |
|---|---|
| | **Cíl číslo: 3** |
| Zdůvodnění cíle: | V naší škole se v jednotlivých měsíčních turnusech setkávají žáci, kteří se často navzájem neznají a mají rozdílné komunikační dovednosti i způsoby reagování na zátěžové situace. U některých žáků se objevují obtíže v komunikaci, navazování vztahů, spolupráci a řešení konfliktů, někdy také impulzivní nebo agresivní projevy. Vzhledem ke krátké době společného pobytu je důležité co nejdříve nastavit jasná pravidla vzájemného chování a podporovat respektující komunikaci a spolupráci. Rozvoj těchto dovedností přispívá k vytváření bezpečného klimatu a pomáhá předcházet šikaně, agresi a dalším formám rizikového chování. |
| Návaznost na dlouhodobé cíle: | Konkrétní cíl přímo navazuje na dlouhodobý cíl školy zaměřený na vytváření bezpečného a respektujícího prostředí a rozvoj schopnosti žáků komunikovat, spolupracovat a řešit konflikty nenásilným způsobem. Práce s komunikací, vzájemnými vztahy a zvládáním konfliktních situací představuje konkrétní způsob, jak tento dlouhodobý cíl naplňovat v každém nově vznikajícím kolektivu. Vzhledem ke střídání žáků v měsíčních turnusech je potřeba tyto dovednosti podporovat a pravidla vzájemného respektu průběžně připomínat. |
| | **Cíl číslo: 4** |
| Cíl: | Usnadnit žákům adaptaci na nové prostředí a nový kolektiv, podporovat jejich samostatnost a zodpovědnost. |
| Ukazatele dosažení cíle: | Žáci se orientují v prostředí školy, znají základní pravidla a režim. Dokáží přiměřeně samostatně řešit běžné situace, plnit své povinnosti a v případě potřeby požádat o pomoc. Pozitivním ukazatelem je také postupné snižování nejistoty a zvýšení aktivního zapojení žáků během pobytu. |
| Zdůvodnění cíle: | Každý turnus přináší nový kolektiv a potřebu rychle se zorientovat v prostředí, režimu a pravidlech školy. U některých žáků může být adaptace na změnu prostředí a odloučení od rodiny náročnější a může se projevovat nejistotou, uzavřeností nebo naopak nevhodnými reakcemi a chováním. Podpora samostatnosti a zodpovědnosti pomáhá žákům získat větší jistotu, aktivně se zapojit do života školy a lépe zvládat situace spojené s pobytem mimo domov. |
| Návaznost na dlouhodobé cíle: | Naplňování dlouhodobého cíle školy v oblasti adaptace žáků na nové prostředí a rozvoje jejich samostatnosti a zodpovědnosti. Zaměřuje se na dovednosti, které žáci potřebují při každém novém nástupu do školy – orientaci v prostředí a pravidlech, zapojení do kolektivu, zvládání běžných situací a schopnost požádat o pomoc. Vzhledem ke střídání žáků v měsíčních turnusech je podpora těchto dovedností nedílnou součástí preventivního působení školy. |

## 3. Část 2: Školní metodik prevence

**1) Jméno a příjmení školního metodika prevence:**
Mgr. Klára Urbánková

**2) Kolik let celkem Vy osobně vykonáváte funkci školního metodika prevence?**
3 roky

**3) Zastáváte Vy osobně na vaší škole, mimo školního metodika prevence, také nějaké další funkce?**
- Ano, třídní učitel/ka

**4) Máte ukončené akreditované studium k výkonu specializovaných činností pro školní metodiky prevence podle § 9 vyhlášky č. 317/2005 Sb.?**
Ano

**5) Plánujete v nadcházejícím školním roce Vy osobně v rámci zvyšování své kvalifikace účast na nějakých vzdělávacích kurzech, seminářích, konferencích či výcvicích k tématu primární prevence rizikového chování (kromě specializačního studia)? Uveďte prosím případně jejich název, zaměření a rozsah.¨**

NPI - webinář Aktuální trendy v rizikovém chování a duševním zdraví žáků a jak na ně reagovat; NPI - konference Digitální bezpečnost dětí: Co se skrývá za obrazovkou?
Dále plánuji sledovat a podle aktuální nabídky absolvovat bezplatné vzdělávací programy zaměřené na primární prevenci rizikového chování. Přednostně se chci zaměřit na témata duševního zdraví a psychické odolnosti žáků, podporu bezpečného školního klimatu, prevenci šikany a agresivního chování a bezpečné chování žáků v online prostředí.

## Část 3: Prevence obsažená ve školním vzdělávacím programu

**1) V této části je cílem zmapovat, kolik hodin specifické prevence je dětem poskytováno pracovníky školy v rámci výuky v jednotlivých ročnících.**

**Na výběr jsou tři možnosti časové dotace:**

- **a) NE**
- **b) ANO, 1-2 hodiny (pro třídu za školní rok)**
- **c) ANO, více než 2 hodiny (pro třídu za školní rok)**

| | **1. ročník ZŠ** | **2. ročník ZŠ** | **3. ročník ZŠ** | **4. ročník ZŠ** | **5. ročník ZŠ** | **6. r. ZŠ / prima** | **7. r. ZŠ / sekunda** | **8. r. ZŠ / tercie** | **9. r. ZŠ / kvarta** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Prevence šikany, kyberšikany a projevů agrese (mezilidské vztahy) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) |
| Prevence užívání návykových látek | b) | a) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) |
| Prevence závislostního chování na digitálních technologiích a rizikového chování v online prostředí | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) |
| Prevence duševních onemocnění a podpora duševního zdraví | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) |
| Prevence rizikového chování v dopravě a ve sportu (např. adrenalinové aktivity) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) |
| Prevence předsudečného jednání (např. extremismus, rasismus, homofobie, sekty) | a) | a) | a) | a) | a) | b) | b) | b) | b) |
| Prevence rizikového sexuálního chování | a) | a) | a) | a) | a) | b) | b) | b) | b) |

| | 1. ročník ZŠ | 2. ročník ZŠ | 3. ročník ZŠ | 4. ročník ZŠ | 5. ročník ZŠ | 6. r. ZŠ / prima | 7. r. ZŠ / sekunda | 8. r. ZŠ / tercie | 9. r. ZŠ / kvarta |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Další specifická prevence (např. prevence záškoláctví, vandalismu, kriminálního chování, …) | a) | a) | b) | b) | b) | b) | b) | b) | b) |

## Část 4: Specifická prevence realizovaná v samostatných preventivních aktivitách a programech

### Program 1 - Hasičský záchranný sbor České republiky

**1) Název poskytovatele programu:**
Hasičský záchranný sbor České republiky

**2) Název programu:**
Preventivně výchovný program v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program
- Nácvik a trénink dovedností

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | Počet tříd | Počet hodin |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 2. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 3. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 4. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 5. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 1 | 2 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 1 | 2 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 1 | 2 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 1 | 2 |
| **Suma řádků** | **9** | **18** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**
- Prevence rizikových sportů
- Prevence rizikového chování v dopravě

## Program 2 - Etické dílny

**1) Název poskytovatele programu:**
Etické dílny

**2) Název programu:**
Jak spolu (ne)mluvit? – Posílení ohleduplnosti, trénink komunikačních dovedností a zdravého vyjádření emocí

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program
- Nácvik a trénink dovedností

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | **Počet tříd** | **Počet hodin** |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 2. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 3. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 4. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 5. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 0 | 0 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 0 | 0 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 0 | 0 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 0 | 0 |
| **Suma řádků** | **4** | **8** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**
- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence duševních onemocnění a psychických problémů

## Program 3 - Etické dílny

**1) Název poskytovatele programu:**
Etické dílny

**2) Název programu:**
MOC SLOVA – Posílení komunikace, schopnosti nést zodpovědnost za svá slova a jednání, zvládání konfliktních situací a vlastních emocí

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program
- Nácvik a trénink dovedností

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | **Počet tříd** | **Počet hodin** |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 2. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 3. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 4. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 5. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 1 | 2 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 1 | 2 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 1 | 2 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 1 | 2 |
| **Suma řádků** | **5** | **10** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**
- Prevence šikany a projevů agrese

## Program 4 - Policie ČR

**1) Název poskytovatele programu:**
Policie ČR

**2) Název programu:**
Bezpečné chování na internetu / kyberšikana

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Nácvik a trénink dovedností

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | **Počet tříd** | **Počet hodin** |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 2. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 3. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 4. ročník ZŠ | 1 | 0 |
| 5. ročník ZŠ | 1 | 2 |

| | Počet tříd | Počet hodin |
|---|---|---|
| 6. ročník ZŠ / prima | 1 | 2 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 1 | 2 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 1 | 2 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 1 | 2 |
| **Suma řádků** | **6** | **10** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**
- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany

## Program 5 - Policie ČR

**1) Název poskytovatele programu:**
Policie ČR

**2) Název programu:**
Bezpečné chování a kontakt s cizími osobami

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Nácvik a trénink dovedností

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | Počet tříd | Počet hodin |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 2. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 3. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 4. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 5. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 0 | 0 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 0 | 0 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 0 | 0 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 0 | 0 |
| **Suma řádků** | **3** | **6** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**
- Prevence kriminálního chování

## Program 6 - Jiné

**1) Název poskytovatele programu:**

*Doplňující text:* Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje

**2) Název programu:**
Žiješ zdravě? Dej si like!

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program
- Nácvik a trénink dovedností

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | **Počet tříd** | **Počet hodin** |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 2. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 3. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 4. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 5. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 0 | 0 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 0 | 0 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 0 | 0 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 0 | 0 |
| **Suma řádků** | **5** | **10** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**

## Program 7 - Jiné

**1) Název poskytovatele programu:**

*Doplňující text:* Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje

**2) Název programu:**
Chceš být v partě za hrdinu, zbav se rychle nikotinu!

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Nácvik a trénink dovedností

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | **Počet tříd** | **Počet hodin** |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 2. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 3. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 4. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 5. ročník ZŠ | 0 | 0 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 1 | 2 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 1 | 2 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 1 | 2 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 1 | 2 |
| **Suma řádků** | **4** | **8** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**
- Prevence užívání tabáku

## Program 8 - Jiné

**1) Název poskytovatele programu:**

*Doplňující text:* Den pro školu

**2) Název programu:**
Sebepoznání, sebedůvěra a sebevědomí žáků.

**3) Úroveň programu:**
Všeobecná primární prevence

**4) Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:**
- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program

**5-a) Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.**

| | **Počet tříd** | **Počet hodin** |
|---|---|---|
| 1. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 2. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 3. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 4. ročník ZŠ | 1 | 2 |

| | Počet tříd | Počet hodin |
|---|---|---|
| 5. ročník ZŠ | 1 | 2 |
| 6. ročník ZŠ / prima | 1 | 2 |
| 7. ročník ZŠ / sekunda | 1 | 2 |
| 8. ročník ZŠ / tercie | 1 | 2 |
| 9. ročník ZŠ / kvarta | 1 | 2 |
| **Suma řádků** | **9** | **18** |

**5-b) Pro indikovanou prevenci: uveďte, v jaké podobě plánujete realizovat indikovanou prevenci.**

**5) Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.**
- Prevence duševních onemocnění a psychických problémů

## Část 5: Práce s dalšími cílovými skupinami – pedagogičtí pracovníci školy

**Aktivita 1 - Pravidelné setkávání pedagogického sboru**

**1) Uveďte stručný popis naplánované aktivity.**
Pravidelné setkávání pedagogického sboru přibližně v polovině každého turnusu, zaměřené na sdílení poznatků o žácích, jejich adaptaci na nové prostředí, vzájemných vztazích a případných obtížích v chování či komunikaci. Cílem je sjednotit přístup pedagogů a včas reagovat na případné problémy.

**2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.**
4

**Aktivita 2 - Společné zhodnocení průběhu turnusu.**

**1) Uveďte stručný popis naplánované aktivity.**
Společné zhodnocení průběhu turnusu. Krátké společné zhodnocení průběhu turnusu pedagogickým sborem se zaměřením na vztahy mezi žáky, případné projevy rizikového chování, řešení vzniklých situací a doporučení pro další práci s žáky.

**2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.**
3

## Aktivita 3 - Vzdělávání pedagogů – semináře/webináře...

**1) Uveďte stručný popis naplánované aktivity.**
Vzdělávání pedagogů – semináře/webináře v oblasti primární prevence.

**2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.**
4

## Část 6: Práce s dalšími cílovými skupinami – rodiče a ostatní

**Aktivita 1 - Informování rodičů / zákonných zástupců.**

**1) Uveďte stručný popis naplánované aktivity.**
Informování rodičů / zákonných zástupců. Průběžné informování zákonných zástupců o rizikových

situacích, které se v průběhu pobytu žáka ve škole vyskytnou. V případě potřeby škola se zákonnými zástupci spolupracuje při jejich řešení.

**2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.**
3

**Aktivita 2 - Spolupráce s pracovníky dětské léčebny.**

**1) Uveďte stručný popis naplánované aktivity.**
Spolupráce s pracovníky dětské léčebny. Spolupráce pedagogických pracovníků s pracovníky dětské léčebny při řešení problémů a obtížných situací, které se u žáků během pobytu objeví. Vzájemné předávání důležitých informací a domluva na společném postupu při řešení těchto situací.

**2) Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě.**
3

## 8. Přílohy

**Příloha č. 1** – Program proti šikanování
**Příloha č. 2** - Strategie prevence školní neúspěšnosti žáků
**Příloha č. 3** – Internetové poradny a užitečné odkazy

V Ostrově u Macochy dne 26. 8. 2026

Vypracovala: Mgr. Klára Urbánková Schválila: Mgr. Blanka Šenkýřová

## Příloha č. 1 – PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

### PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT21149/2016. Je přílohou Školního preventivního programu.

Cílem programu je vytvořit zdravé, bezpečné a respektující prostředí školy, prostředí, ve kterém se může osobnost žáka plnohodnotně rozvíjet. Zaměřuje se především na prevenci šikany Tento dokument popisuje, co škola dělá předtím, než problém nastane. Je to dlouhodobá strategie zaměřená na budování bezpečného prostředí. Je určen všem pracovníkům školy, dále pak žákům a jejich rodičům.

### 1. CHARAKTERISTIKA ŠIKANY

Šikana představuje záměrné a opakované agresivní chování, jehož cílem je fyzicky, psychicky nebo profesně ublížit oběti. Vyznačuje se nepoměrem sil, bezmocí oběti a samoúčelností, přičemž od škádlení se liší neschopností napadeného se účinně bránit.

**PROJEVY ŠIKANY**

Šikana může být přímá (fyzické napadení, nadávky, urážlivá gesta), nepřímá (pomluvy, ignorování) nebo kybernetická (vulgární zprávy, falešné profily, dehonestující materiály na internetu). Její nebezpečí spočívá v dlouhodobém působení a riziku celoživotních následků na psychické i fyzické zdraví oběti.

**PŘÍČINY ŠIKANY**

Spouštěčem šikany může být jakákoli odlišnost žáka. Nejčastěji jde o rozdíly ve vzhledu, hmotnosti, fyzické zdatnosti, intelektu, psychice (např. přecitlivělost), jazyce, socioekonomickém zázemí nebo o speciální vzdělávací potřeby (např. autismus či poruchy chování).

**STADIA ŠIKANOVÁNÍ podle Michala Koláře**

· ***První stadium: Zrod ostrakismu***

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

· ***Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace***

V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity, například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

· ***Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra***

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šiřitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejníže, tedy ti „slabí“. Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já“.

· ***Čtvrté stadium: Většina přijímá normy***

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám.“ U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

· ***Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana***

Páté stadium představuje dokonalou šikanu, kde všichni žáci přijmou násilí jako normu. Třída se rozdělí na bezprávné „otroky“ a privilegované „otrokáře“. Pokud je agresor oblíbený, má výborný prospěch a příkladné chování, hrozí riziko, že šikana skrytě proroste do oficiální struktury školy.

**Zvláštnosti u psychických šikan**

U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen“ slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí.

## 2. VAROVNÉ SIGNÁLY ŠIKANOVÁNÍ

### A) Přímé varovné signály

· posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet;

· kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávistným, pohrdavým tónem; nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;

· příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;

· skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;

· nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;

· honění, strkání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;

· rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;

· žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmlouvání učitelům apod.

### B) Nepřímé varovné signály

· žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;

· při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;

· má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;

· působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;

· jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;

· jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;

· zašpiněný nebo poškozený oděv;

· stále postrádá nějaké své věci a odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;

· začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;

· odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

**C) Varovné signály šikany pro rodiče/zákonné zástupce žáka:**

· Změny v chování: uzavřenost, apatie, smutek, výkyvy nálad, zvýšená agresivita vůči sourozencům nebo zmínky o sebevraždě,

· Vztahy a volný čas: ztráta kamarádů, izolace, odmítání chodit ven a neochota svěřit se s problémy,

· Problémy se školou: nápadná nechuť jít do školy, záškoláctví, zhoršení prospěchu, nesoustředěnost nebo střídání tras do školy,

· Zdravotní potíže: ranní nevolnosti, simulované či reálné bolesti břicha a hlavy, neklidný spánek či křik ze snu,

· Finance a majetek: časté ztráty osobních věcí, poškozené oblečení, neobvyklé žádosti o peníze nebo krádeže doma (v důsledku vymáhání agresory).

## 3. ODPOVĚDNOST ŠKOLY ZA BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ A OCHRANU ŽÁKŮ

Škola má ze zákona jednoznačnou odpovědnost za vytváření a udržování bezpečného prostředí, za ochranu žáků a jejich zdraví a za předcházení vzniku jakýchkoli forem rizikového chování ve škole, tedy i šikany. V otázce šikany je stěžejním úkolem školy předcházet jejímu vzniku, tedy nastavení a uplatňování takových mechanismů, které jsou ověřené v účinné prevenci.

## 4. AKTIVITY ŠKOLY V PREVENCI PROTI ŠIKANĚ

<u>Práce s žáky a klima školy</u>

· Budování bezpečného klimatu: Rozvoj pozitivních vztahů, respekt k individualitě a posilování zdravého sebevědomí žáků.

· Třídní pravidla: Pravidelná práce s nastavenými pravidly a využívání komunitního kruhu (např. v prvouce či vlastivědě).

· Cílené vzdělávání: Realizace preventivních programů, začlenění tématu šikany do výuky a poučení o bezpečném chování na internetu na začátku každého turnusu.

· Odpovědnost a disciplína: Důsledné dodržování školního řádu včetně uplatňování sankcí při jeho porušení.

<u>Dozory a monitorování situace ve škole</u>

· Důsledný dohled: Aktivní dozory pedagogů v prostorách školy a nulová tolerance k jakýmkoli projevům agresivity.

· Průběžný monitoring: Sledování rizikových faktorů a včasné zachycení varovných signálů sociálně nežádoucích jevů.

· Dostupná podpora: Nabídka konzultací se školním metodikem prevence po předchozí domluvě.

<u>Spolupráce s rodiči a vzdělávání pedagogů v dané oblasti</u>

· Seznamování žáků i rodičů s možnostmi řešení problémů a předávání kontaktů na odborná poradenská pracoviště.

· Aktivní mapování externích organizací pro podporu žáků, rodičů i učitelů.

· Zajišťování podpory a rozvoje pedagogů v podobě dalšího vzdělávání, uvádějících učitelů apod.

## 5. SPOLUPRÁCE SE SPECIALIZOVANÝMI INSTITUCEMI

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení škola spolupracuje s institucemi:

- v resortu školství – s pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry
- v resortu zdravotnictví – se zdravotnickým personálem dětské léčebny, případně s pediatry žáků, odbornými lékaři, dětskými psychology a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou péči
- v resortu sociální péče – orgán sociálně-právní ochrany dětí - vstupuje do řešení těch případů agresivního chování dítěte ve škole, v nichž jsou tyto projevy pouze sekundárním důsledkem nepříznivé sociální situace dítěte a jeho rodiny
- s Policií ČR – pokud dojde k závažnému případu šikanování, kdy jednání naplňuje znaky přestupku či trestného činu

| **Organizace** | **Jméno odborníka** | **Email/webové stránky/telefon** |
|---|---|---|
| Oblastní metodik prevence | Mgr.<br>Tereza Malárová | malarova@opppvyskov.cz<br>516 417 431<br>www.opppvyskov.cz |
| Pedagogicko-psychologická poradna | | boskovice@opppvyskov.cz<br>516 454 178<br>http://www.opppvyskov.cz |
| Krajský školský koordinátor prevence | Mgr. Lenka Možná | mozna.lenka@jmk.cz<br>541 658 310<br>www.kr-jihomoravsky.cz |
| OSPOD Blansko | Mgr. Kateřina Pinková | pinkova@blansko.cz<br>775 859 478 |
| PČR - preventistka pro ÚO Blansko | Mgr. Lenka Petrželková | lenka.petrzelkova@pcr.cz<br>727 880 551 |
| Linka bezpečí | Rodičovská linka<br>Linka pro žáky | 606 021 021<br>116 111 |
| Krizová telefonní linka pro učitele, žáky a jejich rodiče | | 286881059 |

**Příloha č. 2 - STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI - viz zvláštní dokument**

**Příloha č. 3 – INTERNETOVÉ PORADNY A UŽITEČNÉ ODKAZY**

Přehled internetových poraden, organizací a dalších zdrojů pomoci, které mohou být využity při řešení rizikového chování, psychických obtíží a dalších náročných životních situací žáků. Uvedené zdroje jsou určeny také pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům.

**Krizová pomoc pro děti a dospívající**

www.linkabezpeci.cz Telefon 116 111, zdarma a nonstop; pomoc dětem a studujícím do 26 let.

**https://www.rodicovskalinka.cz/** Telefon 606 021 021, poradenství pro rodiče a další osoby, které řeší obtíže dítěte

**Psychické zdraví a první psychologická pomoc**

https://nepanikar.eu/
Aplikace a online poradna poskytující podporu při psychických obtížích, jako jsou úzkosti, panické stavy, deprese, sebepoškozování či poruchy příjmu potravy. Obsahuje také kontakty na odbornou pomoc.

https://nevypustdusi.cz/
Organizace zaměřená na prevenci v oblasti duševního zdraví, osvětu a podporu péče o psychiku. Nabízí vzdělávací materiály a preventivní programy pro školy, žáky, pedagogy i rodiče.

**Drogy, alkohol a jiné závislosti**

www.drogy-info.cz Informace o závislostech, prevenci a možnostech pomoci.

www.adiktologie.cz Odborné informace o prevenci a léčbě závislostí.

Národní protidrogová centrála Policie ČR – informace týkající se drogové problematiky a jejího potírání.

www.drogovaporadna.cz Informace a poradenství v oblasti návykových látek.

Prev-Centrum – preventivní a poradenské služby, včetně podpory v oblasti závislostí.

**Poruchy příjmu potravy a zdravý životní styl**

www.anabell.cz Odborná pomoc lidem s poruchami příjmu potravy a jejich blízkým.

Fórum zdravé výživy Informace o výživě a zdravém životním stylu.

STOB Programy a informace zaměřené na zdravé stravování, pohyb a prevenci nadváhy.

**Šikana**

Linka bezpečí – bezplatná a anonymní pomoc dětem, dospívajícím a studujícím do 26 let; telefon 116 111.

www.minimalizacesikany.cz Informace a materiály zaměřené na prevenci a řešení šikany.

ditekrize.cz Pomoc dětem v náročných životních situacích.

Linka pro rodinu a školu – pomoc při problémech týkajících se dětí, rodiny a školy; telefon 116 000.

**Kyberšikana a bezpečnost na internetu**

www.e-bezpeci.cz – prevence a řešení kyberšikany, sextingu, online vydírání a dalších rizik spojených s internetem.

**NÚKIB** – vzdělávací materiály a informace o kybernetické bezpečnosti.

www.bezpecne-online.cz

www.minimalizacesikany.cz

**Syndrom CAN, domácí násilí a ohrožení dítěte**

**Bílý kruh bezpečí –** telefon 116 006, pomoc obětem trestných činů a domácího násilí.

**Dětské krizové centrum** – pomoc dětem v obtížných životních situacích, včetně případů týrání a zneužívání. Ttel. 241 484 149

Internetová poradna: problem@ditekrize.cz

**Sexuální rizikové chování**

linkabezpeci.cz Podpora dětí a dospívajících při řešení osobních, vztahových a sexuálních problémů.

www.sexus.cz Informace o sexualitě, partnerských vztazích a sexuálním zdraví.

Plánování rodiny (planovanirodiny.cz) Informace týkající se reprodukčního zdraví a plánovaného rodičovství.

**Podpora rodičů a rodin**

www.rodicovskalinka.cz Poradenství pro rodiče a další dospělé, kteří řeší obtíže spojené s výchovou a situací dítěte; telefon 606 021 021.

Linka pro rodinu a školu: linkaztracenedite.cz Pomoc při řešení problémů v rodině a ve škole; telefon 116 000.

Bílý kruh bezpečí (bkp.cz) Podpora obětí trestných činů a domácího násilí; telefon 116 006.